

* نمایش وحشت سبز یک فیلم داستانی کوتاه در باره تجاوز در زندان های جمهوری اسلامی

ساناز سپهریان فارغ التحصیل رشته مهندسی کامپیوتر، سینما را به شکل تجربی و علاقه فردی دنبال کرد و تجربه های زیادی در زمینه تدوین فیلم های کوتاه دارد. در گذشته چند فیلم کوتاه ساخته و هم اکنون نیز سه فیلم کوتاه با نام های مرثیه سبز، رویای آبی و رقصندگان شب را در سوئد ساخته است. کارهای دیگر او را در شماره های بعدی ی مجله منتشر می کنیم. این بار فیلم ساناز را می بینیم و یادداشت کوتاه عباس سماکار را میخوانیم.

عباس سماکار

نگاهی به فیلم «وحشت سبز»

فیلمی از: ساناز سپهریان
فیلمنامه: شهرزاد جابری/ بهاره برهمند
فیلمبردار: علی فیروز بخت
تدوین: ساناز سپهریان
صدا: شیوا
زهیته کننده: ش. جابری
استکھلم: ۲۰۱۱
زمان نمایش: ۶ دقیقه، ۲۰ ثانیه

این فیلم به یک نکته بسیار جالب در زمینه شکنجه و تبه کاری رژیم جمهوری اسلامی در جامعه ما انگشت می گذارد؛ و آن هم این است که با یک داستان بسیار ساده که عبارت است از دستگیری زن یک شکنجه گر، به این مسئله می پردازد که شکنجه گران چنان در گردابی غیرانسانی و فجیع دست و پا می زنند که فقط وقتی چنین شکنجه هائی در مورد خود آنان به عمل می آید، متوجه عمق جنایت می شوند.

در واقع فیلم با استفاده از یک صحنه پردازشی بسیار هوشیارانه، بدون این که روی شکنجه تاکید و اغراق کند، با نشان دادن یک صحنه بازجویی و آماده شدن یک شکنجه گر برای تجاوز به یک زن زندانی، مسئله را می کشاید و به شایستگی پیش می برد.

در این صحنه که هرگز خود عمل شکنجه و تجاوز به نمایش در نمی آید، تماشاگر چنان درگیر عمق فاجعه می شود که گوئی تمامی جنایت در برابر او رخ می دهد.

به این معنی که؛ وقتی به همین بازجو اطلاع داده می شود که زنش دستگیر شده و مورد بازجویی قرار گرفته است، به شدت جا می خورد و دستپاچه می شود؛ زیرا حرف همکاری را که می گوید «متأسفانه زن شما مورد بازجویی قرار گرفته است» به سادگی می فهمد. در واقع این حرف معنای دیگری جز این ندارد که به زن او تجاوز کرده اند. و این مسئله، از آنجا برای این بازجو روشن است که، خود او هم در مقام بازجو، لحظه ای پیش از آن، آماده می شده است که «به عنوان بازجویی» به یک زن دستگیر شده تجاوز کند.

بیان ساده این موضوع، در واقع عمق شرایط دهشتناک شکنجه و تجاوز در زندان های جمهوری اسلامی را به نمایش می گذارد.

شکنجه گران، تنها وقتی می فهمند که اعمالشان فجیع و مصیبت بار است که، چنین بلانی به سر خودشان بیاید. البته آنها با دیدگاه مردسالارانه و عقب مانده ای که دارند، در برابر چنین وضعیتی چاره ای جز این نمی بینند که با زن شان را که مورد تجاوز قرار گرفته و مرتب هم التماس و زاری می کند و می گوید که در این رابطه مقصر نیست، بکشند و یا خودشان را.

فیلم وحشت سبز، با بیان این مطلب، به وضعیت دهشتناکی از سلطه حاکمیت جمهوری اسلامی اشاره دارد که در شرایط کنونی بسیار ملموس و آشنا ست؛

همین یکی دو سال پیش بود که در جریان اعتراضات وسیع مردم ایران، برخی از وابستگان و شکنجه گران و فنانان مردم و سران پیشین رژیم هم مورد شکنجه و تجاوز قرار گرفتند و بی درنگ همین افراد و همراه با آنان، رسانه های جهانی پشتیبان اصلاح طلبان زبان به اعتراض گشودند و اجرای چنین سیاست ها و کردارهایی را غیرانسانی خواندند.

این ماموران پیشین جمهوری اسلامی، اگر منع اجتماعی و اخلاقی در بین نبود، چه بسا رفتاری همانند فرد شکنجه گری که در فیلم دیدیم (کشتن خود و یا زن و دختر شان را) از خود نشان می دادند.

در واقع جمهوری اسلامی، سیاست و ساختاری غیرانسانی دارد که حتی مهره ها و عوامل اجرائی اش نیز از آن در امان نیستند و آن ها، تازه وقتی به عمق جنایت ها پی می برند که چنین سیاستی متوجه خود آنان شود.

نکته جالب دیگر فیلم، صحنه پردازشی ساده و در عین حال موثر فیلم است که بسیار گویا ست؛ برای نمونه، در صحنه ای که به بازجویی شکنجه گر اطلاعاتی راجع به دستگیری زنش می دهند، تاکید روی تصویر درشت صورت او ست. شاید در وهله اول چنین تصور شود که، چون فیلمساز امکانات محدودی برای نمایش یک صحنه دیگر از بازجویی و شکنجه داشته، به این نوع بیان متوسل شده است. ولی در واقع، غیر از این به نظر می رسد؛ زیرا، نمایش ندادن بازجوهای دیگر و ماندن روی تصویر همین بازجو، ذهن تماشاگر را متوجه آن چیزی که در پس این صحنه نهفته ست می کند. در واقع فیلمساز، با این نوع بیان به یک فاصله گذاری نمایشی دست زده است که بیننده درگیر رویداد نشود، بلکه ذهنیتش به فعالیت در رابطه با عمق ماجرای شکنجه و تجاوز (بدون تاکید روی افراد مختلف) به حرکت درآید.

به بازی های خوب فیلم، به ویژه بازی زن بازجو (سودابه محمدی) هم باید اشاره کرد که صحنه تهدید شدن به قتل را عمق خصوصی می دهد و آن را به یک فاجعه که می تواند اتفاق بیفتد تبدیل می کند.

ساناز سپهریان با این فیلم کوتاه نشان می دهد که یک فیلمساز هوشیار و هنرمند است و ما امیدواریم در آینده فیلم های خوب دیگری از او ببینیم.

<http://www.youtube.com/watch?v=tBzX5G9ESRc>